

Orsaker till 2VK

- Versaillesfreden – Dolkstötslegenden

- ”Rätt man på rätt plats i rätt tid”

Hitler kom i precis ”rätt” tid. Lovade råda bot på arbetslöshet och fattigdom. Lyckades. Blev snabbt populär.

- Rädslan för krig. Eng. och Fra. var så trötta och rädda för krig. Gjorde allt för att undvika det.

1938

- Österrike blir en del av Tyskland.
- Folkomröstning om detta i Österrike. 99.75 % stödde Hitler. Varför?
- Hitler får efter förhandlingar med Frankrike och Storbritannien, halva Tjeckoslovakien.
- Pakt mellan Hitler och Josef Stalin – Sovjetunionen. (Molotov-Ribbentrop-pakten)

Josef Stalin

Krigsutbrottet 1939

- **1 september** påstår Tyskland att polackerna anfallit dem och startar anfall. Detta är starten på kriget.
- Metod: blixtkrig.
- Kombination av olika stridstekniker och från olika håll – flygvapen, stridsvagnar.
- **3 september** förklarar Storbritannien och Frankrike krig mot Tyskland. Men de vågade inte gå till anfall...
- **17 september** anfaller Sovjet Polen från öster och den 5 oktober är Polen delat mellan Hitler och Stalin.

Finska vinterkriget

- Sovjet ställer krav på att Finland ska avträda vissa områden men finländarna vägrar (Sverige försöker medla).
- 30 november 1939, anfaller ryssarna och det s.k. ***Vinterkriget har startat***. Trots starkt motstånd kan Finland inte stå emot i längden.
- På våren 1940 ger man med sig.

1940

- Sovjetunionen tar över Estland, Lettland och Litauen.
- Hitler vill kontrollera transport av järnmalm. Konsekvenser:
  - Danmark erövrar, ganska lätt av Tyskland.
  - Norge anfalls – kämpar emot.
  - Metod: fallskärmsjägare för första gången i historien.
- 62 dagars krig.

Sverige

- Inget starkt försvar.
- Hade förklarat sig neutralt. Var de det?
- Tyskland skickade tåg genom Sverige.
- Järnmalm till tyska rustningsindustrin.
- Hitler var rädd om järnmalmen – nödvändig.

Samma dag som Tyskland invaderat Polen, 1 september 1939, gick Sveriges statsminister Per Albin Hansson ut i radion och talade till folket:

- *"Medborgare! Det förfärliga som vi i det sista hoppats att världen skulle förskonas ifrån har inträffat. Ett nytt stort krig har brutit ut. Vi ha att konstatera detta ohyggliga faktum och det tjänar bra litet till att försöka giva uttryck åt den sorg och fasa vi känna vid tanken på vad detta kan föra med sig av vånda och ve för en redan förut sargad och pinad mänsklighet. För oss svenskar gäller det nu att med lugn och beslutsamhet endräkteligen samlas kring den stora uppgiften att hålla vårt land utanför kriget, att vårda och värna våra omistliga nationella värden och att på bästa sätt bemästra den onda tidens påfrestningar."*

Vad hände mer 1940?

- Ny premiärminister i Storbritannien: Winston Churchill.
- Tyskland anfaller Frankrike.
- De tyska stridsvagnarna tränger in i Fra. utan större problem.
- Vann efter 35 dagar.

Italien

- Italien med i kriget på Tysklands sida.
- Italiens diktator Mussolini ville vara på vinnarnas sida.

Mussolini och Hitler

Slaget om Storbritannien

London 1940

- Tyskland använde sig av luftangrepp.
- Bombade sönder hamnar och flygfält.
- Tusentals sov i tunnelbanan.
- Storbritannien stod emot, piloter sköt ner tyskarnas plan.
- Hitler fick kapitulera.

1941: Hitler och Stalin hade en pakt men...

- Hitler ville åt landets naturtillgångar.
- Hitler inleder "Operation Barbarossa" – anfall mot Sovjetunionen.
- Det gick bra för Tyskland genom bl. a. Ungern, Bulgarien och Rumänien.
- Utanför Moskva stod ryssarna emot. En jättelik motoffensiv.
- Stora förluster på båda sidor.
- Den ryska vintern var Tysklands största motståndare!!!

1941 Östfronten under andra världskriget: Tysklands framfart

Ökenkriget – El Alamein

- Mussolini hade sedan en tid försökt utöka sitt imperium i Afrika.
- Brittiska flottan hade kontroll över medelhavet och ville även sätta stopp för Mussolinis planer.
- Hitler skickade en armé till Nordafrika för att hjälpa Mussolini.
- Ville ta kontroll över de oljerika arabländerna.
- Engelsmännens första stora seger över den tyska armén.

- Hitler och Tyskland var inte oslagbara!
- En vändpunkt!

Pearl Harbour 1941

Photo # 80-G-474789 Burning ships in Pearl Harbor drydocks, 7 December 1941

Pearl Harbor 1941

- Japan attackerar flottbasen Pearl Harbor, Hawaii, USA.
- Japanerna trodde att tyskarna skulle segra i Sovjetunionen.
- USA med i kriget mot Tyskland och Japan.
- -> Direkt avgörande för krigets utgång!

1942 – Tyskland som störst

Slaget vid Stalingrad 1942-1943

- Hitler ville erövra de sovjetiska oljefälten vid Kaspiska havet.
- Tyskland skickade stora förstärkningar.
- Hitler var säker på seger, men Röda armén vägrar ge upp!
- Tyskarna var inte rustade för vinterkrig.
- Generalen ville retirera.
- Hitler sa nej!
- Sovjetunionen tillkallade armé från Asien.

Sovjetisk flagga vid Stalingrads centrum visas som tecken på seger, januari 1943.

Axelmakterna och de allierade

Länder börjar samarbeta mot Hitler

- *Tyskland*
- *Japan*
- *Italien*
- *Storbritannien*
- *USA*
- *Sovjetunionen*

6 juni 1944 - Dagen D

- De allierade invaderar Normandie, Frankrike.
- Sovjetiska Röda armén anföll österifrån.
- Hitler fortsatte ge order från en bunker i underjorden.
- 30 april begick Hitler och hans närmaste självmord.
- I maj 1945 kapitulerade Tyskland.

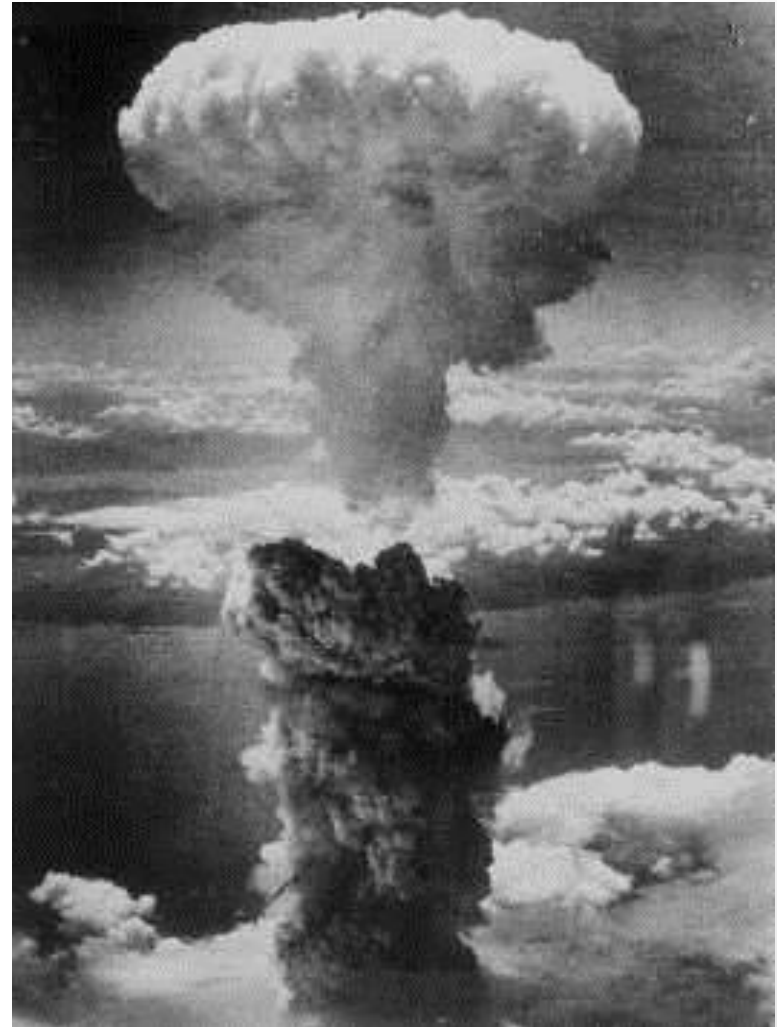
Fredsmöte 1945

- Churchill, Roosevelt och Stalin.
- Jaltakonferensen

Japan gav inte upp

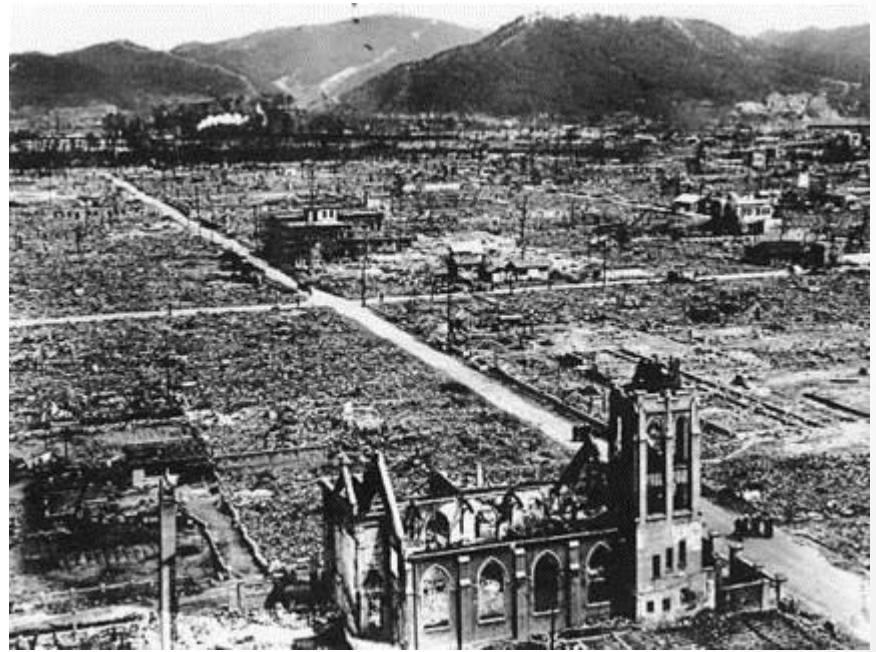
- De anföll länder i Asien.
- USA ville stoppa deras framfart.
- Atombomb i Hiroshima och Nagasaki augusti, 1945.
- Japan ger upp.
- USA styr landet till 1952.

Nagasaki

Hiroshima

Krigets offer

- Ca 20 miljoner soldater
- Ca 40 miljoner civila
- Ca 7 miljoner i koncentrationslägren varav ca 6 miljoner var judar
- Internationell domstol.
- 21 ledande nazister och militärer ställdes inför rätta.

Nürnberggrättegångarna

Anklagelser:

- Brott mot freden – anfallskrig.
- Brott mot mänskligheten – utrotning och förslavande av människor, ras-, och religionsförföljelse.
- Krigsförbrytelser.

Alla utom en sa att de var oskyldiga.

Tolv fick dödsstraff, resten långa fängelsestraff.

Tidningar fylldes av fakta kring koncentrationslägren.

Hur mycket visste omvärlden om vad som pågick?

- Hur mycket visste Sverige?
- Många visste – men teg.
- Det var farligt att stöta sig med Tyskland.
- Ett tragiskt kapitel i mänsklighetens historia.
- Har världen lärt sig något av det?